

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
e-ΕΦΚΑ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΕΘΝΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΟΦΕΙΛΩΝ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
Δ/ΝΣΗ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ
ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

Ταχ. Δ/ση : Πατησίων 12

Ταχ. Κώδικας: ΤΚ 106 77, Αθήνα

Πληροφορίες: Σώχου Αναστασία

Μαρία Σωτηροπούλου

Τηλέφωνο : 210 5291758, 210 5291877

E-mail : anagkastika@keao.gov.gr

nomiki.yr@keao.gov.gr

Αθήνα, 3-2-2025

ΒΑΘΜΟΣ
ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ:
ΕΠΕΙΓΟΝ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ : 1

ΒΑΘΜΟΣ
ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ:
ΑΔΙΑΒΑΘΜΗΤΟ

ΠΡΟΣ:

Όλες τις Υπηρεσίες ΚΕΑΟ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

Ως ο Πίνακας Διανομής Α'

ΘΕΜΑ : Κοινοποίηση των διατάξεων των άρθρων 69-88, 105 και 122 του ν.5072/2023 (Α'198/4-12-2023) «Δάνεια: Διαφάνεια, ανταγωνισμός, προστασία των ευάλωτων – Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2021/2167, επανεισαγωγή του προγράμματος «ΗΡΑΚΛΗΣ» και άλλες επείγουσες διατάξεις» ως προς τις πτωχευτικές διαδικασίες του ν.4738/2020 και παροχή οδηγιών και διευκρινίσεων για την εφαρμογή τους.

Με την παρούσα Εγκύκλιο κοινοποιούνται οι νέες τροποποιητικές διατάξεις των άρθρων 69-88, 105 και 122 του ν. 5072/2023 με τις οποίες επήλθαν σημαντικές μεταβολές στο θεσμικό πλαίσιο που διέπει τις πτωχευτικές διαδικασίες του ν.4738/2020 και παρέχονται οδηγίες και διευκρινίσεις για την εφαρμογή τους. Όσον αφορά τις ενέργειες της υπηρεσίας που επηρεάζονται από το νέο θεσμικό πλαίσιο, παρουσιάζονται διακριτά εντός πλαισίων για διευκόλυνσή σας.

Ειδικότερα, στην **Ενότητα Α** παρουσιάζονται οι μεταβολές που επήλθαν στις κοινές πτωχευτικές διαδικασίες (μεγάλου αντικειμένου), στην **Ενότητα Β** παρουσιάζονται οι μεταβολές που επήλθαν στις απλοποιημένες διαδικασίες μικρού αντικειμένου, στην **Ενότητα Γ** παρουσιάζονται οι μεταβολές που επήλθαν σε όλες τις πτωχευτικές διαδικασίες ως προς την απαλλαγή των πτωχών οφειλετών φυσικών προσώπων και των διοικούντων/εκπροσώπων των πτωχών οφειλετών νομικών προσώπων και των νομικών προσώπων υπό ειδική διαχείριση του ν.4307/2014 και στην **Ενότητα Δ** παρέχονται διευκρινίσεις για τη διαχείριση των αιτήσεων πτώχευσης που απορρίπτονται λόγω ανεπάρκειας ενεργητικού.

Επισημαίνεται ότι οι κοινοποιούμενες διατάξεις, σύμφωνα με την περίπτωση α' του άρθρου 122 «Έναρξη ισχύος» του ν. 5072/2023 ισχύουν από τη δημοσίευση του νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δηλαδή από την 4-12-2023.

Α. ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΙΣ ΚΟΙΝΕΣ ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ (ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ)

Με τα **άρθρα 69-77** του **ν.5072/2023** τροποποιούνται οι διατάξεις των **άρθρων 77-170** του **ν.4738/2020** με τις οποίες ρυθμίζονται τα κάτωθι ζητήματα που διέπουν τις κοινές πτωχευτικές διαδικασίες του ν.4738/2020 (μεγάλου αντικειμένου):

- **Προσδιορισμός παύσης πληρωμών από το δικαστήριο στις περιπτώσεις καταχώρισης ονόματος ή επωνυμίας στο ΗΜΦ**

Με το **άρθρο 69** του **ν.5072/2023** τροποποιείται το δεύτερο εδάφιο της **παραγράφου 4** του **άρθρου 77** του **ν. 4738/2020** ώστε να **προσδιορίζεται εφεξής από το πτωχευτικό δικαστήριο η ημερομηνία παύσης πληρωμών** και στις περιπτώσεις όπου η αίτηση πτώχευσης απορρίπτεται λόγω ανεπάρκειας της περιουσίας ή του εισοδήματος του οφειλέτη για την κάλυψη των εξόδων της πτωχευτικής διαδικασίας και τα στοιχεία του καταχωρίζονται στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Φερεγγυότητας (ΗΜΦ) και όχι μεταγενέστερα με διάταξη ή πράξη του εισηγητή της πτώχευσης όπως ίσχυε μέχρι τώρα.

- **Κλήτευση πιστωτών και οφειλέτη στη συζήτηση της αίτησης πτώχευσης**

Με το **άρθρο 70** του **ν.5072/2023** τροποποιούνται οι **παράγραφοι 5 και 6** του **άρθρου 78** του **ν. 4738/2020** ώστε:

α. **Η κλήτευση του οφειλέτη** στη συζήτηση της αίτησης πτώχευσης, εφόσον η αίτηση υποβάλλεται από τους πιστωτές της παρ.1 του άρθρου 79, να πραγματοποιείται εντός **δεκαπέντε (15) ημερών από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης πτώχευσης** στη γραμματεία του δικαστηρίου και όχι 15 ημέρες πριν από την ορισθείσα δικάσιμο, όπως ίσχυε μέχρι σήμερα.

β. **Η κλήτευση των πιστωτών** του οφειλέτη στη συζήτηση της αίτησης πτώχευσης να πραγματοποιείται **εντός 15 ημερών από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης πτώχευσης** στη γραμματεία του δικαστηρίου και όχι οποτεδήποτε πριν από την ορισθείσα δικάσιμο, όπως ίσχυε μέχρι σήμερα.

- **Απαιτούμενα δικαιολογητικά για την κατάθεση αίτησης πτώχευσης**

Με το **άρθρο 71** του **ν. 5072/2023** προστίθενται δύο τελευταία εδάφια στην **παραγράφο 6** του **άρθρου 79** του **ν. 4738/2020**, με τα οποία προβλέπεται ότι το παραδεκτό της αίτησης πτώχευσης δεν επηρεάζεται πλέον από παραλείψεις ή παραδρομές στα δικαιολογητικά έγγραφα που τη συνοδεύουν, εφόσον αυτές αποκατασταθούν μέχρι τη συζήτησή της, καθώς και ότι στην πτωχευτική απόφαση το δικαστήριο μπορεί να συμπεριλάβει και οφειλές οι οποίες δεν είχαν αρχικά συμπεριληφθεί στην αίτηση πτώχευσης αλλά προέκυψαν στη συνέχεια, βάσει στοιχείων που προσκομίστηκαν κατά τη συζήτησή της .

Επίσης, με το **άρθρο 71** του **ν. 5072/2023** προστίθενται δύο τελευταία εδάφια στην **παραγράφο 7** του **άρθρου 79** του **ν. 4738/2020** με τα οποία προβλέπεται ότι η ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης πτώχευσης στην πλατφόρμα του Ηλεκτρονικού Μητρώου Φερεγγυότητας επέχει θέση αιτήματος για αυτεπάγγελτη αναζήτηση και ανάκτηση στοιχείων από τις βάσεις

δεδομένων της φορολογικής διοίκησης και των χρηματοδοτικών φορέων ,καθώς και ότι η αυτόματη άντληση αυτών και η εκτύπωσή τους επέχει θέση βεβαίωσης για τα αντλούμενα στοιχεία.

- **Υποχρεωτική αναφορά στην πτωχευτική απόφαση της πλήρωσης των προϋποθέσεων περί πτώχευσης**

Με το **άρθρο 72 του ν.5072/2023** τροποποιείται η **παράγραφος 2 του άρθρου 81 του ν.4738/2020**, ώστε σε πτώχευση που κηρύσσεται με αίτηση του οφειλέτη και εφόσον δεν ασκηθεί κύρια παρέμβαση, να αναφέρεται στη πτωχευτική απόφαση υποχρεωτικά ως στοιχείο της συνοπτικής αιτιολογίας, η πλήρωση των υποκειμενικών και αντικειμενικών προϋποθέσεων για την κήρυξη της πτώχευσης των άρθρων 76 και 77 του ν.4738/2020 .

- **Πτωχευτική περιουσία - Ετήσια εισοδήματα οφειλέτη - Παραπομπή στον νέο ΚΕΔΕ**

Με το **άρθρο 73 του ν.5072/2023** τροποποιείται η **παράγραφος 2 του άρθρου 92 του ν.4738/2020** και διορθώνεται η παραπομπή του εν λόγω άρθρου στις διατάξεις περί μηνιαίων ακατάσχετων κατά εισοδημάτων του νέου ΚΕΔΕ, με ορθή αναφορά πλέον στις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 33 του ν.4978/2022 (ΦΕΚ Α΄190).

Υπενθυμίζεται, ότι με την **Εγκύκλιο 35/2023** κοινοποιήθηκαν οι διατάξεις του ν.4978/2022 «Κύρωση Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων» με τις οποίες καταργήθηκε το προϊσχύον ν.δ. 356/1974 (παλαιός ΚΕΔΕ) και κυρώθηκε νέος ΚΕΔΕ, ο οποίος διέπει πλέον τη διοικητική διαδικασία είσπραξης των δημοσίων εσόδων και ισχύει από την δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δηλαδή από 7/10/2022.

Κατά τα λοιπά, οι διατάξεις του άρθρου 92 του ν.4738/2020 παραμένουν κατ' ουσίαν ως έχουν, ορίζοντας ότι στην πτωχευτική περιουσία του οφειλέτη ανήκει επιπρόσθετα και το υπερβάλλον ποσό είτε των ετήσιων ευλόγων δαπανών διαβίωσης είτε το δωδεκαπλάσιο του ακατάσχετου εισοδήματος, όπως αυτό ορίζεται από τις διατάξεις της παρ.2 του άρθρου 33 του ν.4978/2022 του νέου ΚΕΔΕ, όποιο εκ των δύο είναι υψηλότερο.

- **Άρση αναστολής ατομικών διώξεων κατά οφειλέτη υπέρ των ενέγγυων πιστωτών**

Με το **άρθρο 74 του ν.5072/2023** τροποποιείται η **παράγραφος 3 του άρθρου 101 του ν.4738/2020** και απαλείφεται η εσφαλμένη παραπομπή του εν λόγω άρθρου «στην παρ.3» η οποία αντικαταστάθηκε με τη φράση «σύμφωνα με την παρούσα».

Κατά τα λοιπά, οι διατάξεις του άρθρου 101 του ν.4738/2020 παραμένουν κατ' ουσίαν ως έχουν, ορίζοντας ότι σε περίπτωση κατάσχεσης στοιχείου της πτωχευτικής περιουσίας από ενέγγυο πιστωτή, η προβλεπόμενη άρση της αναστολής μετά την πάροδο εννέα (9) μηνών από την κήρυξη της πτώχευσης δεν ισχύει για τον ενέγγυο πιστωτή αλλά η αναστολή διατηρείται μέχρι την πώληση του υπέγγυου στοιχείου μέσω πλειστηριασμού ή μέχρι την ανατροπή της εγγραφείσας κατάσχεσης.

- **Εκποίηση πτωχευτικής περιουσίας ως ενιαίο σύνολο**

Με το **άρθρο 75** του **ν.5072/2023** τροποποιείται η **παράγραφος 1** του **άρθρου 162** του **ν.4738/2020** ώστε να παρέχεται ως δυνατότητα της από κοινού εκποίησης ακινήτων ως ενιαίο σύνολο **και για νομικούς ή πραγματικούς λόγους**, διευκολύνοντας έτσι την κρίσιμη για την πτωχευτική διαδικασία ρευστοποίησης της περιουσίας του οφειλέτη.

- **Εκτίμηση κινητών πραγμάτων μικρής αξίας**

Με το **άρθρο 76** του **ν.5072/2023** τροποποιείται το **άρθρο 165** του **ν.4738/2020** ώστε η εκτίμηση των κινητών στοιχείων της πτωχευτικής περιουσίας αξίας έως πενήντα χιλιάδων ευρώ (50.000€) να πραγματοποιείται εφεξής από το σύνδικο μετά από σύμφωνη γνώμη του εισηγητή της πτώχευσης και όχι όπως ίσχυε προγενέστερα, με βάση την κατά μέσο όρο εκτίμηση πιστοποιημένων εκτιμητών κατά τα προβλεπόμενα από τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 164 του ν.4738/2020.

- **Φορολογικές ρυθμίσεις για τους φορείς απόκτησης και επαναμίσθωσης κατοικίας ευάλωτου οφειλέτη**

Με το **άρθρο 77** του **ν.5072/2023** προστίθεται **νέα παράγραφος 9** στο **άρθρο 170** του **ν.4738/2020** σύμφωνα με την οποία προβλέπεται ότι οι διατάξεις του άρθρου 31 του ν.2778/1999 περί φορολογίας εταιρειών επενδύσεων ακινήτων εφαρμόζονται, υπό ορισμένες επιφυλάξεις, και στα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου οι οποίοι αναλαμβάνουν ως φορείς απόκτησης και επαναμίσθωσης την κύρια κατοικία του ευάλωτου οφειλέτη, κατά τα ειδικώς προβλεπόμενα από τις διατάξεις των άρθρων 218 και επόμεν. του ν.4738/2020.

- **Κατάργηση της εισήγησης του δικαστή για αποδοχή ή μη αίτησης πτώχευσης**

Με το **άρθρο 105** του **ν.5072/2023** καταργείται η **παρ.1** του **άρθρου 133** του **ν.4738/2020**, στην οποία οριζόταν ως υποχρέωση του εισηγητή να υποβάλει εισήγηση προς το πτωχευτικό δικαστήριο για την αποδοχή ή μη της αίτησης πτώχευσης μετά τη συζήτησή της.

Β. ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΙΣ ΑΠΛΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΜΙΚΡΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ

Με τα **άρθρα 70** και **78-85** του **ν.5072/2023** τροποποιούνται οι διατάξεις των **άρθρων 78** και **172-188** του **Έκτου Μέρους** του **Δεύτερου Βιβλίου** του **ν.4738/2020** με τις οποίες ρυθμίζονται ειδικώς τα ζητήματα που διέπουν τις **απλοποιημένες πτωχευτικές διαδικασίες μικρού αντικειμένου**.

- **Χαρακτηρισμός διαδικασίας ως μικρού αντικειμένου βάσει κριτηρίων μικρής οντότητας ν.4308/2014.**

Με το **άρθρο 70** του **ν.5072/2023** τροποποιείται η **παράγραφος 2** του **άρθρου 78** του **ν. 4738/2020**, ως εξής:

- › Τα τρία κριτήρια του **άρθρου 2** του **ν.4308/2014** (ΦΕΚ Α' 251) τα οποία εξετάζονται με βάση τα ελληνικά λογιστικά πρότυπα για την κατάταξη ενός οφειλέτη στην κατηγορία της πολύ μικρής οντότητας **πρέπει να ισχύουν πλέον σωρευτικά** ώστε να χαρακτηριστεί η πτωχευτική διαδικασία ως μικρού αντικειμένου, σε αντίθεση με ότι ίσχυε μέχρι σήμερα όπου αρκούσε η πλήρωση τουλάχιστον δύο εκ των τριών κριτηρίων.
- › Καταργείται για τους οφειλέτες νομικά πρόσωπα και δεν εξετάζεται εφεξής το πρόσθετο κριτήριο το οποίο εισήχθη με τις διατάξεις της **παραγράφου 2** του **άρθρου 35** του **ν.4818/2021** - ως απόκλιση από τα ελληνικά λογιστικά πρότυπα και τους ορισμούς περί πολύ μικρής οντότητας - με βάση το οποίο εξαιρούνταν από την κατάταξή τους στην πολύ μικρή οντότητα τα νομικά πρόσωπα με καθαρό κύκλο εργασιών πλέον των δύο εκατομμυρίων ευρώ (2.000.000€) και επακόλουθα και από τον χαρακτηρισμό της πτωχευτικής διαδικασίας ως μικρού αντικειμένου.

Κατά συνέπεια, εφεξής, η πτώχευση του οφειλέτη, φυσικού ή νομικού προσώπου, χαρακτηρίζεται ως μικρού αντικειμένου **όταν ισχύουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:**

- › **το συνολικό ύψος του ενεργητικού** της πτώχευσης δεν υπερβαίνει τις τριακόσιες πενήντα χιλιάδες ευρώ **(350.000€) και**
  - › **το καθαρό ύψος του κύκλου εργασιών** δεν υπερβαίνει τις επτακόσιες χιλιάδες ευρώ **(700.000€) και**
  - › το μέσο πλήθος των απασχολούμενων δεν υπερβαίνει τους **δέκα (10) εργαζόμενους.**
- **Δυνατότητα άσκησης κύριας παρέμβασης από τον οφειλέτη κατά της αίτησης πτώχευσης μικρού αντικειμένου**

Με το **άρθρο 78** του **ν.5072/2023** τροποποιούνται οι διατάξεις της **παραγράφου 1** του **άρθρου 173** του **ν.4738/2020** ώστε στις περιπτώσεις όπου η αίτηση πτώχευσης δεν υποβάλλεται από τον ίδιο τον οφειλέτη, αλλά, υποβάλλεται, είτε από έναν ή περισσότερους πιστωτές του, είτε από τον εισαγγελέα πρωτοδικών για λόγους δημοσίου συμφέροντος, κατά τα ειδικώς προβλεπόμενα από τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 79, **ο οφειλέτης να έχει τη δυνατότητα να ασκήσει κύρια παρέμβαση κατά της αίτησης πτώχευσης.**

- **Συνοδευτικά στοιχεία αίτησης πτώχευσης μικρού αντικειμένου**

Με το **άρθρο 79** του **ν.5072/2023** τροποποιούνται οι διατάξεις του **άρθρου 174** του **ν.4738/2020**, με προσθήκη νέων εδαφίων στην παράγραφο 3 καθώς και νέας παραγράφου 5, σχετικά με το περιεχόμενο της αίτησης πτώχευσης μικρού αντικειμένου και των δικαιολογητικών εγγράφων που την συνοδεύουν, ώστε:

- › Η αίτηση πτώχευσης μικρού αντικειμένου να συνοδεύεται υποχρεωτικά εφεξής και από κτηματολογικό φύλλο ή πιστοποιητικό βαρών των ακινήτων του οφειλέτη.

και κατ' αντιστοιχία με τις προαναφερόμενες τροποποιήσεις στις κοινές πτωχευτικές διαδικασίες μεγάλου αντικειμένου (βλ. προηγούμενη ενότητα) ώστε:

- › Τυχόν σφάλματα στα συνοδευτικά έγγραφα της αίτησης πτώχευσης να μην την καθιστούν απαράδεκτη και να παρέχεται προθεσμία για τη διόρθωσή της μέχρι τη συζήτηση της αίτησης.
  - › Να παρέχεται η δυνατότητα στο δικαστήριο να συμπεριλάβει οφειλές που ανακύπτουν βάσει στοιχείων κατά τη συζήτηση της αίτησης και
  - › Η υποβολή της αίτησης πτώχευσης επέχει θέση αιτήματος στο ΗΜΦ για αυτεπάγγελτη αναζήτηση και ανάκτηση στοιχείων από τις βάσεις δεδομένων της φορολογικής διοίκησης και των χρηματοδοτικών φορέων και η αυτόματη άντληση και η εκτύπωση των αντλούμενων στοιχείων να επέχει θέση βεβαίωσης για τις εν λόγω οφειλές.
- **Δικονομικές ρυθμίσεις για την άσκηση παρέμβασης κατά της αίτησης πτώχευσης μικρού αντικειμένου**

Με το **άρθρο 80 του ν.5072/2023** τροποποιούνται οι διατάξεις της **παραγράφου 2 του άρθρου 177 του ν. 4738/2020** ώστε σε περίπτωση παρέμβασης να υπάρχει αντίστοιχη πρόσθετη υποχρέωση επίδοσης αντιγράφου αυτής στα λοιπά διάδικα μέρη από τον παρεμβαίνοντα εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών, πλην της υφιστάμενης υποχρέωσης επίδοσης της αίτησης πτώχευσης.

Επίσης, με το **άρθρο 80 του ν.5072/2023** τροποποιούνται οι διατάξεις της **παραγράφου 3 του άρθρου 177 του ν. 4738/2020** και η προθεσμία των εξήντα (60) ημερών για την κατάθεση προτάσεων και αποδεικτικών εγγράφων από τα διάδικα μέρη, να άρχεται από τη δημοσιοποίηση της αίτησης πτώχευσης στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Φερεγγυότητας και όχι από την κατάθεσή της.

- **Προσθήκη κριτηρίου για καταχώριση στοιχείων οφειλέτη στο ΗΜΦ σε περίπτωση έλλειψης ενεργητικού**

Με το **άρθρο 81 του ν. 5072/2023** τροποποιούνται οι διατάξεις της **παραγράφου 1 του άρθρου 178 του ν.4738/2020**, ως εξής:

- › Μέχρι πρότινος για να πιθανολογηθεί η ανεπάρκεια της πτωχευτικής περιουσίας για την κάλυψη των εξόδων της πτωχευτικής διαδικασίας ώστε να αποφασισθεί η απόρριψη της αίτησης πτώχευσης και η επακόλουθη καταχώριση των στοιχείων του οφειλέτη στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Φερεγγυότητας λαμβάνονταν υπ' όψιν δύο κριτήρια, αφενός, το **κριτήριο περιουσίας**, δηλαδή τα μη βεβαρυμμένα στοιχεία ενεργητικού του οφειλέτη και, αφετέρου, το **κριτήριο εισοδήματος**, δηλαδή το ποσό το

οποίο υπερβαίνει τις ετήσιες εύλογες δαπάνες διαβίωσης. Με τις εν λόγω τροποποιήσεις λαμβάνεται πλέον υπ' όψιν, ως εναλλακτικό κριτήριο εισοδήματος, και το δωδεκαπλάσιο των μηνιαίων ακατάσχετων ποσών του άρθρου 33 του ΚΕΔΕ (ν.4978/2022), μόνο εφόσον αυτό υπερβαίνει τις ετήσιες εύλογες δαπάνες διαβίωσης. Διαφορετικά λαμβάνεται υπ' όψιν, ως κριτήριο εισοδήματος, μόνο το ποσό των ετήσιων ευλόγων δαπανών διαβίωσης.

- › Για τον έλεγχο δε των κριτηρίων περιουσίας και εισοδήματος αξιοποιούνται τα αυτομάτως αντληθέντα από τις βάσεις δεδομένων της φορολογικής διοίκησης και των χρηματοδοτικών φορέων στοιχεία του οφειλέτη.
  - › Στις περιπτώσεις αυτές, δεν διορίζεται σύνδικος και το δικαστήριο προσδιορίζει την ημερομηνία παύσης πληρωμών και διατάσσει την καταχώριση του ονόματος ή της επωνυμίας του οφειλέτη στο ΗΜΦ.
- **Απαλοιφή αρμοδιότητας εισηγητή δικαστή για τον προσδιορισμό της ημερομηνίας παύσης πληρωμών κατά την σφράγιση της πτωχευτικής περιουσίας**

Με το άρθρο 82 του ν.5072/2023 τροποποιούνται οι διατάξεις του άρθρου 179 του ν.4738/2020 ώστε να απαλειφθεί από το άρθρο η αρμοδιότητα του εισηγητή- δικαστή της πτώχευσης να προσδιορίζει την ημερομηνία παύσης πληρωμών κατά την σφράγιση της πτωχευτικής περιουσίας, δεδομένου ότι αυτή προσδιορίζεται πλέον από το πτωχευτικό δικαστήριο.

- **Επαλήθευση της κατάταξης των πιστωτών με αιτιολογημένη απόφαση του εισηγητή δικαστή**

Με το άρθρο 83 του ν.5072/2023 τροποποιούνται οι διατάξεις του άρθρου 181 του ν.4738/2020 ώστε με την ίδια διάταξη του εισηγητή της πτώχευσης μικρού αντικειμένου, με την οποία αποφαινεται αιτιολογημένα για τις ανακοπές κατά του πίνακα κατάταξης των πιστωτών, να επαληθεύεται και το περιεχόμενο του πίνακα των πτωχευτικών πιστωμάτων καθώς και η κατάταξη των πιστωτών.

- **Δυνατότητα ελεύθερης εκποίησης πραγμάτων που υπόκεινται σε φθορά από τον σύνδικο μετά από άδεια του εισηγητή**

Με το άρθρο 84 τροποποιούνται οι διατάξεις του άρθρου 183 του ν.4738/2020, ώστε η ελεύθερη εκποίηση των πραγμάτων που υπόκεινται σε φθορά να είναι δυνατή από τον σύνδικο κατόπιν χορήγησης σχετικής άδειας από τον εισηγητή-δικαστή.

- **Καθήκοντα εισηγητή στις πτωχευτικές διαδικασίες μικρού αντικειμένου**

Με το άρθρο 85 του ν.5072/2023 τροποποιούνται οι διατάξεις του άρθρου 185 του ν.4738/2020 και αφαιρείται η παραπομπή στην παράγραφο 1 του άρθρου 133 του ν.4738/2020, που καθόριζε την αρμοδιότητα του εισηγητή να υποβάλλει εισήγηση προς το πτωχευτικό δικαστήριο για την αποδοχή ή μη της αίτησης πτώχευσης, μετά τη συζήτηση της

υπόθεσης, καθώς η παράγραφος 1 του άρθρου 133 καταργήθηκε με το άρθρο 105 του ν.5072/2023 κατά τα προαναφερόμενα.

Γ. ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΕΡΙ ΑΠΑΛΛΑΓΗΣ ΛΟΓΩ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ.

Με τα **άρθρα 86-88 του ν.5072/2023** τροποποιούνται οι διατάξεις των **άρθρων 192-195** του Όγδου Μέρους του **ν.4738/2020** καθώς και οι αντίστοιχες μεταβατικές διατάξεις του **άρθρου 263** του **ν.4738/2020** με τις οποίες ρυθμίζονται τα κάτωθι ζητήματα σχετικά με τη διαδικασία απαλλαγής των πτωχών φυσικών προσώπων και των διοικούντων/εκπροσώπων των πτωχών νομικών προσώπων.

- **Διαπίστωση απαλλαγής πτωχού φυσικού προσώπου με πράξη εισηγητή δικαστή κατόπιν αιτήσεως του οφειλέτη.**

Με το **άρθρο 86** του ν.5072/2023 προστίθεται νέα **παράγραφος 4** στο **άρθρο 192** του ν.4738/2020, σύμφωνα με την οποία προβλέπεται ότι εφεξής η **απαλλαγή του πτωχού οφειλέτη φυσικού προσώπου παρέχεται μόνο κατόπιν αιτήσεως του οφειλέτη μετά το πέρας της προθεσμίας απαλλαγής και εκδίδεται για τον σκοπό αυτό σχετική πράξη/διάταξη του εισηγητή δικαστή της πτώχευσης**, ο οποίος, λαμβάνοντας υπ' όψιν και την σχετική έκθεση του συνδίκου, πιστοποιεί την επέλευση της απαλλαγής, υπό την προϋπόθεση να μην εκκρεμεί ασκηθείσα προσφυγή κατά της απαλλαγής του από πιστωτή, κατά τα προβλεπόμενα από τις διατάξεις του άρθρου 193 του ν.4738/2020.

Ως εκ τούτου, για την εξέταση των ήδη υποβληθεισών στις υπηρεσίες σας εκκρεμών αιτήσεων καθώς και των νέων αιτήσεων οι οποίες θα υποβληθούν στο μέλλον με τις οποίες ζητείται από οφειλέτη φυσικό πρόσωπο η απαλλαγή του από τα πτωχευτικά χρέη κατά τις διατάξεις του άρθρου 192 του ν.4738/2020 θα πρέπει να υποβάλλεται από κοινού με την αίτηση ως δικαιολογητικό και η σχετική πράξη/διάταξη του εισηγητή δικαστή με την οποία πιστοποιείται η επέλευση της απαλλαγής σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, διαφορετικά η αίτηση θα απορρίπτεται.

- **Παραδεκτή η εν μέρει άσκηση προσφυγής κατά της απαλλαγής πτωχού φυσικού προσώπου για συγκεκριμένη οφειλή.**

Με το **άρθρο 87** του ν.5072/2023 τροποποιούνται οι διατάξεις της **παραγράφου 2** του **άρθρου 193** του ν.4738/2020 σύμφωνα με τις οποίες προβλέπεται ότι εφεξής λογίζεται ως παραδεκτή και δεν απορρίπτεται τυχόν προσφυγή η οποία ασκείται ενώπιον του πτωχευτικού δικαστηρίου από πιστωτή **κατά της απαλλαγής του πτωχού οφειλέτη φυσικού προσώπου μόνο ως προς ορισμένο χρέος και όχι καθολικά ως προς το σύνολο των πτωχευτικών χρεών του οφειλέτη**, εφόσον ο προσφεύγων επικαλείται έννομο συμφέρον.

- **Επέκταση της απαλλαγής του πτωχού οφειλέτη φυσικού προσώπου και στις προερχόμενες οφειλές από τα αδικήματα της περίπτωσης κ' του άρθρου 4 του ν.4557/2018.**

Με την **παράγραφο 1 του άρθρου 88** τροποποιούνται οι διατάξεις της **παραγράφου 1 του άρθρου 194 του ν.4738/2020** σύμφωνα με τις οποίες προβλέπεται ότι πλέον δεν εξαιρούνται της απαλλαγής **οι μέχρι πρότινος εξαιρούμενες οφειλές του πτωχού φυσικού προσώπου** προς το Ελληνικό Δημόσιο οι οποίες προέρχονται από τα αδικήματα της περίπτωσης κ' του άρθρου 4 του ν.4557/2018 (ΦΕΚ Α' 139) όπως ισχύει, δηλαδή από την μη καταβολή των χρεών του άρθρου 25 του ν.1882/1990 (ΦΕΚ Α' 43) και των χρεών που προκύπτουν από χρηματικές ποινές ή πρόστιμα που έχουν επιβληθεί από τα δικαστήρια ή από διοικητικές και άλλες αρχές, για τις οποίες προβλέπεται η άσκηση ποινικής δίωξης. Επίσης προσδιορίζεται ρητά ότι σε περίπτωση χρεών προς το Δημόσιο κρίσιμος είναι ο χρόνος στον οποίο ανάγεται η υποχρέωση και όχι ο χρόνος δημιουργίας.

Η συγκεκριμένη μεταβολή στις διατάξεις περί απαλλαγής του πτωχού φυσικού προσώπου δεν έχει πρακτική εφαρμογή για τον e-ΕΦΚΑ και το ΚΕΑΟ διότι αφορά αποκλειστικά σε χρέη του οφειλέτη προς το Ελληνικό Δημόσιο και όχι σε ασφαλιστικές οφειλές.

- **Προσδιορισμός απαλλασσόμενων οφειλών προς το Ελληνικό Δημόσιο με βάση την περίοδο αναφοράς του χρέους - Τεκμαρτός προσδιορισμός ημερομηνίας παύσης πληρωμών στις απορριφθείσες αιτήσεις πτώχευσης φυσικού προσώπου λόγω ανεπάρκειας ενεργητικού.**

Με την **παράγραφο 2 του άρθρου 88** τροποποιούνται οι διατάξεις της **παραγράφου 1 του άρθρου 195 του ν.4738/2020**, σύμφωνα με τις οποίες προβλέπεται πλέον ρητά ότι για τον προσδιορισμό των απαλλασσόμενων οφειλών των εκπροσώπων πτωχού νομικού προσώπου προς το Ελληνικό Δημόσιο **λαμβάνεται υπ' όψιν ο χρόνος στον οποίο ανάγεται η υποχρέωση και όχι ο χρόνος δημιουργίας του νόμιμου τίτλου** καθώς και ότι στην περίπτωση όπου η αίτηση πτώχευσης απορρίφθηκε λόγω ανεπάρκειας ενεργητικού και τα στοιχεία του καταχωρήθηκαν αντ' αυτού στο ΗΜΦ, λαμβάνεται υπ' όψιν για τον προσδιορισμό της ύποπτης περιόδου η τεκμαρτή ημερομηνία παύσης πληρωμών του άρθρου 81 του ν.4738/2020, η οποία ορίζεται ως η τριακοστή ημερολογιακή ημέρα πριν από την υποβολή της αίτησης πτώχευσης.

- **Επέκταση της πτωχευτικής απαλλαγής και στους διοικούντες/εκπροσώπους των υπό ειδική διαχείριση νομικών προσώπων του ν.4307/2014.**

Με την **παράγραφο 3 του άρθρου 88 του ν.5072/2023** προστίθεται **νέα παράγραφος 3 στο άρθρο 195 του ν.4738/2020** με την οποία διευρύνεται το πεδίο εφαρμογής της πτωχευτικής απαλλαγής και στους διοικούντες/εκπροσώπους των νομικών προσώπων τα οποία τέθηκαν και τελούν υπό ειδική διαχείριση, κατά τις διατάξεις των άρθρων 68 και επόμε. του ν.4307/2014 (ΦΕΚ Α' 246), υπό τις ίδιες προϋποθέσεις που ισχύουν για τους διοικούντες/εκπροσώπους των πτωχών νομικών προσώπων.

- **Αναδρομική ισχύ της απαλλαγής των διοικούντων/εκπροσώπων των υπό ειδική διαχείριση νομικών προσώπων του ν.4307/2014 με δυνατότητα προσφυγής κατά της απαλλαγής μέχρι την 31/12/2023.**

Με την **παράγραφο 4 του άρθρου 88 του ν.5072/2023** προστίθεται **νέα παράγραφος 7 στο άρθρο 263 του ν.4738/2020** με την οποία προβλέπεται ότι η απαλλαγή των

διοικούντων/εκπροσώπων των υπό ειδική διαχείριση νομικών προσώπων **ισχύει αναδρομικά** και καταλαμβάνει και τις περιπτώσεις όπου η αίτηση υπαγωγής ή απόφαση υπαγωγής στις διατάξεις των άρθρων 68 και επ. του ν.4307/2014 (ΦΕΚ Α' 246) περί ειδικής διαχείρισης υποβλήθηκε πριν από την έναρξη ισχύος του ν.5072/2023 δηλαδή πριν από την 4/12/2023 καθώς και ότι η καταληκτική προθεσμία για την άσκηση προσφυγής κατά της απαλλαγής των εν λόγω προσώπων από οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον **εκπνέει την 31-12-2023**.

Δ. ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΟΡΡΙΨΗ ΑΙΤΗΣΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ ΛΟΓΩ ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

Σύμφωνα με τις διατάξεις του **άρθρου 178** του **ν.4738/2020** όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν με τις διατάξεις του **άρθρου 81** του **ν.5072/2023**, προβλέπεται ότι σε περίπτωση που πιθανολογείται ότι τα μη βεβαρυσμένα στοιχεία της περιουσίας του οφειλέτη δεν επαρκούν για την κάλυψη των εξόδων της διαδικασίας και τα ετήσια εισοδήματα του οφειλέτη, δεν υπερβαίνουν το ποσό των ετήσιων ευλόγων δαπανών διαβίωσης ή αν είναι υψηλότερο, το δωδεκαπλάσιο του ακατάσχετου της παρ. 2 του άρθρου 33 του ΚΕΔΕ, **επέρχονται οι συνέπειες της καταχώρισης της παρ. 4 του άρθρου 77**, δηλαδή διατάσσεται από το δικαστήριο η **καταχώριση του ονόματος ή της επωνυμίας του οφειλέτη στο ΗΜΦ του άρθρου 213** και προσδιορίζεται η παύση πληρωμών.

Για την διευκόλυνση της κατανόησης των διαφορών που ανακύπτουν στην πτωχευτική διαδικασία μεταξύ των αιτήσεων πτώχευσης που απορρίπτονται λόγω ανεπάρκειας ενεργητικού σε σχέση με τις λοιπές πτωχευτικές διαδικασίες, παραθέτουμε στην συνέχεια τα κύρια σημεία της εν λόγω διαφοροποίησης:

➤ **Κήρυξη Πτώχευσης / Παύση Πληρωμών.**

Δεν κηρύσσεται πτώχευση και η ημερομηνία παύσης πληρωμών προσδιορίζεται από το πτωχευτικό δικαστήριο.

➤ **Σύνδικος.**

Δεν διορίζεται από το πτωχευτικό δικαστήριο Σύνδικος της Πτώχευσης.

➤ **Πτωχευτική απαλλοτρίωση.**

Δεν επέρχεται η πτωχευτική απαλλοτρίωση, δηλαδή ο οφειλέτης δεν στερείται αυτοδικαίως της διοίκησης και διάθεσης της περιουσίας του, ακόμα και αν αρχικά έχει γίνει δεκτή με δικαστική απόφαση η αίτηση πτώχευσης.

➤ **Πτωχευτική περιουσία.**

Δεν σφραγίζεται η πτωχευτική περιουσία και δεν ακολουθείται η ρευστοποίηση αυτής για τη συλλογική ικανοποίηση των πιστωτών του οφειλέτη.

Αναγγελία απαιτήσεων.

Δεν πραγματοποιούνται και δεν επιδίδονται αναγγελίες απαιτήσεων από τους πιστωτές του οφειλέτη στο πτωχευτικό δικαστήριο ούτε εύλογα προς τον Σύνδικο.

Αναστολή καταδικωκτικών μέτρων.

Δεν αναστέλλονται τα ατομικά καταδικωκτικά μέτρα των πιστωτών κατά του οφειλέτη, δηλαδή δεν αναστέλλονται τα αναγκαστικά μέτρα είσπραξης των οφειλών και εφαρμόζονται οι διατάξεις του ΚΕΔΕ για την είσπραξή τους. Οι ενέγγυοι πιστωτές σε περίπτωση αναγκαστικής εκτέλεσης σε ακίνητο του αιτούντος υποχρεούνται να αναρτήσουν την πράξη στο ΗΜΦ.

Απαλλαγές.

Δεν επέρχονται οι λοιπές συνέπειες της πτώχευσης, πλην της επέλευσης της απαλλαγής του πτωχού οφειλέτη φυσικού προσώπου καθώς και των διοικούντων ή εκπροσώπων του πτωχού οφειλέτη νομικού προσώπου ως εξής:

Φυσικό Πρόσωπο:

Ο οφειλέτης φυσικό πρόσωπο απαλλάσσεται πλήρως από κάθε οφειλή του προς τους πτωχευτικούς πιστωτές του υπό τις προβλεπόμενες προϋποθέσεις του άρθρου 192 του ν.4738/2020.

Νομικό πρόσωπο:

Οι εκπρόσωποι ή οι διοικούντες του οφειλέτη νομικού προσώπου απαλλάσσονται αντίστοιχα από κάθε ευθύνη για τις οφειλές που προέκυψαν εντός της ύποπτης περιόδου ή και εντός των τριάντα έξι (36) μηνών που προηγήθηκαν της ύποπτης περιόδου, υπό τις προβλεπόμενες προϋποθέσεις του άρθρου 195 του ν.4738/2020.

Προσφυγή κατά απαλλαγής.

Υποβάλλονται από τους πιστωτές του οφειλέτη προσφυγές κατά της απαλλαγής των προαναφερόμενων προσώπων.

Διευκρινίζεται, τέλος, ότι στις περιπτώσεις όπου ο οφειλέτης είχε κηρυχθεί αρχικά σε πτώχευση με απόφαση του πτωχευτικού δικαστηρίου και η ανεπάρκεια της περιουσίας του διαπιστώθηκε με μεταγενέστερη διάταξη ή πράξη του εισηγητή δικαστή, με αποτέλεσμα την εκ των υστέρων καταχώριση των στοιχείων του στο ΗΜΦ του άρθρου 213, τότε, με την καταχώριση επέρχονται οι ακόλουθες συνέπειες ως εξής:

- › **Ανάκληση πτωχευτικής απόφασης.**

Ανακαλείται η πτωχευτική απόφαση. Για τον λόγο αυτό τα στοιχεία της σχετικής διάταξης/πράξης του εισηγητή για την καταχώριση των στοιχείων του οφειλέτη στο ΗΜΦ πρέπει να καταχωρείται στην οθόνη του ΟΠΣ «Διαχείριση Απόφασης Πτώχευσης» στα αντίστοιχα πεδία του γκρουπ πεδίων «Απόφαση Ανάκλησης Εργασιών Πτώχευσης» (Αριθμός/Ημερομηνία).

- › **Παύση των καθηκόντων του συνδίκου**

Τα καθήκοντα του αρχικώς διορισθέντα συνδίκου παύουν.

- › **Παύση αναστολής καταδικωκτικών μέτρων.**

Η αναστολή των ατομικών καταδικωκτικών μέτρων των πιστωτών κατά του πτωχού οφειλέτη, η οποία είχε εκκινήσει με την έκδοση της αρχικής πτωχευτικής απόφασης, παύει. Ως εκ τούτου, από την καταχώριση των στοιχείων του οφειλέτη στο ΗΜΦ, επιτρέπεται η λήψη ή η συνέχιση των αναγκαστικών μέτρων εκτέλεσης για την είσπραξη των ληξιπρόθεσμων ασφαλιστικών οφειλών του προς τον e-ΕΦΚΑ.

> **Αναγγελία απαιτήσεων.**

Οι τυχόν ήδη εκδοθείσες και επιδοθείσες αναγγελίες απαιτήσεων πριν την καταχώρηση του των στοιχείων του οφειλέτη στο ΗΜΦ δεν ανακαλούνται. Ειδικότερα, όσες εκδοθείσες αναγγελίες απαιτήσεων επιδόθηκαν νομίμως στο πτωχευτικό δικαστήριο και στον αρχικά διορισθέντα Σύндικο πριν την ανάκληση της απόφασης πτώχευσης αυτές δεν ανακαλούνται. Αντίθετα, διατηρούνται ως έχουν, αδρανείς μεν ως προς την πτωχευτική διαδικασία, αλλά ισχυρές ως προς την επιρροή που ασκούν τα έννομα αποτελέσματά τους στην διακοπή της παραγραφής των αναγγελθεισών οφειλών, κατά τα προβλεπόμενα από τις διατάξεις της περίπτωσης γ', της παραγράφου 1 του άρθρου 138 του ν. 4270/2014 (δημόσιο λογιστικό) και του άρθρου 264 του Αστικού Κώδικα. **Για τον λόγο αυτό δεν επιτρέπεται σε καμία περίπτωση, μετά την καταχώρηση των στοιχείων του οφειλέτη στο ΗΜΦ, η εκ των υστέρων διαγραφή των καταχωρημένων αναγγελιών στο ΟΠΣ, διότι με τον τρόπο αυτό απενεργοποιούνται οι αντίστοιχες κινήσεις διακοπής παραγραφής εις βάρος του Φορέα.**

Η ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ ΚΕΑΟ

ΒΑΡΒΑΡΑ ΧΑΤΖΗΕΥΣΤΑΘΙΑΔΟΥ

μ. μ μμ ( )